

FONDACIJA
ZA STIPENDIRANJE
ROMA

periodični elektronski informator, Broj 8, godina II, E-mail: fsr@cg.yu ; www.fsr.cg.yu

POLITIKA ZAPOŠLJAVANJA U CRNOJ GORI

U organizaciji **Ministarstva zdravlja, rada i socijalnog staranja Republike Crne Gore** u Podgorici je 13. aprila 2007. godine održan Nacionalni tripartitni seminar posvećen Nacionalnom izvještaju o politici zapošljavanja u Crnoj Gori.

Seminar je otvorio gospodin **Miodrag Radunović**, ministar zdravlja, rada i socijalnog staranja u Vladi Republike Crne Gore. O bukureštanskom procesu i programu nacionalnog tripartitnog seminara govorila je gospodja **Petra Ulshoefer**, direktorka Podregionalne kancelarije ILO (Međunarodne organizacije rada) za Centralnu i Istočnu Evropu. Sekretar Ministarstva finansija Republike Crne Gore gospodin **Vladimir Kavarić** izvršio je pregled trenutne ekonomske politike i prilika u Crnoj Gori. Gospodin **Branimir Bojanić**, direktor Zavoda za zapošljavanje Crne Gore govorio je o aktuelnoj politici zapošljavanja i stanju na crnogorskom tržištu rada.

Gospođa **Claire Harasty**, ekspertkinja za zapošljavanje iz ILO kancelarije u Ženevi, gospodin **Giani Rosas**, ekspert za zapošljavanje i razvoj stručnog obrazovanja, gospodin **Dominik Roland**, predstavnik Savjeta Evrope govorili su o glavnim prioritetima za politiku zapošljavanja, zakonskoj regulativi za zaštitu zapošljavanja i socijalnog dijaloga, stručnom obrazovanju, uslugama zapošljavanja i politici prema ranjivim grupama.

Učestvujući u diskusiji **Aleksandar Saša Zeković**, izvršni direktor Fondacije za stipendiranje Roma (FSR) istakao je da FSR kao nevladina organizacija jedinstvena po svojoj misiji jer tretira pitanje obrazovanja i zapošljavanja Roma sve više prepoznata kao aktivan partner u definisanju, implementaciji i monitoringu politike zapošljavanja u Crnoj Gori u kontekstu ranjivih grupa.

Zeković je drugu radnu verziju „Izveštaja o politici zapošljavanja u Republici Crnoj Gori“ pripremljenu od strane Međunarodne organizacije rada i Savjeta Evrope ocijenio izuzetno kvalitetnom sa napomenom da istu treba ažurirati sa informacijama i okolnostima koje su u međuvremenu nastupile. Prema Zekoviću Izveštaj jasno ukazuje na neophodnost identifikacije onih rješenja koja će ubrazati zapošljavanje najugroženijih grupa. Predstavnik FSR posebno je pozdravio usvajanje Nacionalne strategije

Njegoševa 36 / I sprat, 81000 Podgorica, Crna Gora; Tel / Fax + 382 (0) 81 665 325, 665 103

zapošljavanja od strane Vlade RCG jer ista tretira pitanje specifičnih problema određenih socijalnih i društvenih grupa kod pristupa zapošljavanju. Prema FSR Strategija zapošljavanja direktno korespondira sa nizom drugim veoma važnih dokumenata koji podstiču inkluziju Roma – Razvojna strategija Crne Gore, Agenda ekonomskih reformi, Akcioni plan „Dekada uključivanja Roma“, Zakon o slobodama i pravima manjina, Strategija za poboljšanje položaja RAE u Crnoj Gori. Preporučio je da se u Izvještaju identifikuje rodni, etnički i rasni aspekt neformalnog rada i njegovih uzroka. Zeković je primijetio da su u Izvještaju prepoznati ključni problemi obrazovanja, stručnog obrazovanja i zapošljavanja. Pohvalno je što se u Izvještaju pažnja posvećuje trenutnom tempu smanjenja nepismenosti kod crnogorskih Romi po kojem će nepismenost biti iskorijenjena tek 2115. godine. Ovaj podatak, prema Zekoviću, treba sve da nas zabrine i opomene na efikasnije djelovanje. Zeković je istakao da se u Izvještaju trebaju identifikovati i uzroci visokog drop outa tj. ranog napuštanja škole: marginalizacija, posljedice diskriminacije, sopstvena tradicija, neravnopravan položaj žene i muškarca u romskoj zajednici i društvu uopšte, nemogućnost podrške roditelja, ponekad i nezainteresovanost roditelja za školovanjem njihove dece, loša povezanost romskih naselja sa školskom infrastrukturom, nedovoljna podrška države, nerazvijen sistem monitoringa i korektivnih mjera...

Prema ocjeni FSR-a „Izvještaj o politici zapošljavanja u Republici Crnoj Gori“ je izuzetno senzitivna za položaj i prilike u kojima se nalaze Romi i Egipćani u Crnoj Gori. Date preporuke istinski odgovaraju lokalnim prilikama i potrebama. Sugerisano je da preporuke, kao proaktivno orjentisana intervencija, sadrže i stipendiranje učenika srednjih škola i studenata Univerziteta pripadnika rizičnih grupa i pružanje istima psihosocijalne podrške koja je neophodna za njihov opstanak u tom okruženju, jačanje kapaciteta te za postizanje punog uspjeha.

FSR izražava zadovoljstvo što je preporučeno podsticanje rodno senzitivnog sistema obrazovanja posebno zbog položaja žena i djevojaka u marginalizovanim zajednicama.

Zeković je predstavio novi zajednički projekat **ZZZ, Centra za stručno obrazovanje (CSO)**, njemačke međunarodne organizacije »**DVV Internatinal**« i FSR pod nazivom »**Druga šansa**« koji se realizuje pod pokroviteljstvom **Evropske Unije (EU)** posredstvom **Evropske agencije za rekonstrukciju (EAR)**. Založio se da se značaj funkcionalnog opismenjavanja stanovništva prepozna u ovom Izvještaju i da se Vlada posebno ohrabri na praćenju rezultata i iskustva partnera na implementaciji zvaničnih programa funkcionalnog opismenjavanja i stručnog osposobljavanja.

Predstavnik Fondacije za stipendiranje Roma založio se da se u Izvještaju prepoznaju dosadašnji naponi i rezultati Zavoda za zapošljavanje kada je riječ o Romima kao teško zapošljivoj i isključenoj društvenoj i socijalnoj kategoriji. Posljednje dvije godine ZZZ je podržao tri javna rada, dva lokalna i jedan na državnom nivou, zahvaljujući kojima je formirana baza podataka koja je rodno i etnički senzitivna. Zeković je bio mišljenja da preporukama valja ohrabriti ZZZ da nastavi sa započetim aktivnostima i politikom širenja partnerstva sa subjektima posvećenim inkluziji Roma. Zeković se založio da se u

kontekstu jačanja kapaciteta samog Zavoda za zapošljavanje ohrabri zapošljavanje Roma u nacionalnoj agenciji za zapošljavanje.

Moderatori diskusije i davanja komentara bili su gospoda **Predrag Mitrović**, predsjednik Unije poslodavaca Crne Gore, **Danilo Popović**, predsjednik Saveza Samostalnih Sindikata Crne Gore i **Željko Vuković**, pomoćnik crnogorskog ministra zdravlja, rada i socijalnog staranja.

Predstavljamo Fondaciju za stipendiranje Roma

Fondacija za stipendiranje Roma (FSR) osnovana je početkom 2005. godine kao dio projekta **“Razvoj romskog leaderskog potencijala u Crnoj Gori”** koji je sprovodila Misija Organizacije za evropsku bezbjednost i saradnju (OEBS) u Crnoj Gori, a finansijski je podržan od strane **Vlade Kraljevine Holandije**.

FSR kao nezavisna organizacija jedinstvena je po svojoj misiji jer tretira pitanje obrazovanja i zapošljavanja Roma u Crnoj Gori.

Vizija Fondacije za stipendiranje Roma **Crna Gora, građansko društvo, sa obrazovanom i integrisanom romskom zajednicom** dok je naša Misija **podrška integraciju Roma u Crnoj Gori kroz obezbjeđivanje pristupa obrazovanju i zapošljavanju na svim nivoima.**

Zadaci Fondacije su:

- obezbjeđivanje stipendija – novčane podrške za Rome i Egipćane koji pohađaju nastavu u srednjim školama i na Univerzitetu u Republici Crnoj Gori
- obezbjeđivanje pristupa finansijskim sredstvima za Rome i Egipćane koji pohađaju različite edukativne procese koji obezbjeđuju njihovu integraciju u formalne tokove obrazovanja, zapošljavanja ili društvo u cjelini
- trajna podrška i jačanje kapaciteta stipendista Fondacije
- podrške deci i omladini romske populacije po pitanju obrazovanja (uloga informativnog, obrazovnog i centra za profesionalnu podršku)
- iniciranje, participacija i podrška svim aktivnostima koji doprinose boljem ekonomskom, socijalnom i društvenom statusu Roma i Egipćana u RCG
- javno zastupanje prema donosiocima odluka

Namjera je FSR da kroz razvijanje partnerstava sa državnim i lokalnim vlastima i kroz podjelu odgovornosti, učini snažan doprinos u realizaciji, više puta iskazane, namjere države Crne Gore da integriše Rome i Egipćane u svoje društvo jačajući solidarnost, povjerenje i toleranciju kao vrijednosti na kojima moderno crnogorsko društvo danas i počiva.